

คุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการสถานศึกษา
ของบุคลากรทางการศึกษา สำนักบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา

Characteristics of Administrators in the Digital Era and Academic
Administration Effectiveness of Educational Personnel, Office of
Educational Service Area Administration

จuthamas Teerapapsathaporn¹

Juthamas Teerapapsathaporn¹

ไนตะวัน กำหอม²

Naitawan Kumhom²

^{1,2}สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

^{1,2}Department of Educational Administration, Faculty of Social Sciences and Education,
Thongsook College

Corresponding author, e-mail : ²plu1234@hotmail.com

Received: March 11, 2025; Revised: March 29, 2025; Accepted: March 30, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัล 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการในสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือบุคลากรทางการศึกษา สำนักบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 385 คน ซึ่งได้จากการคำนวณตามสูตรของ Krejcie และ Morgan (1970) โดยการวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณในลักษณะการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการเป็นพลเมืองดิจิทัล แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและรับผิดชอบ รองลงมาคือด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การมีวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ 2) ประสิทธิผลของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการวางแผนงานด้านวิชาการ รองลงมาคือกรณีศึกษา การจัดการเรียนการสอน และด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการบริหารงานวิชาการได้ อย่างเป็นระบบและตอบสนองต่อเป้าหมายของสถานศึกษา 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการ พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคือการวางแผน งานด้านวิชาการ รองลงมาคือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศ การศึกษา แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับยุคดิจิทัลจะสามารถขับเคลื่อนการบริหาร วิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัล, ประสิทธิภาพ, การบริหารวิชาการ

Abstract

This research aimed to: (1) examine the level of characteristics of administrators in the digital era, (2) investigate the effectiveness of academic administration in educational institutions, and (3) explore the relationship between the characteristics of administrators in the digital era and the effectiveness of academic administration. The sample consisted of 385 educational personnel under the Office of Educational Service Area Administration, determined using Krejcie and Morgan's formula (1970). This study employed a quantitative research design using a survey method. The research instrument was a questionnaire, and the data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The findings revealed that: (1) the characteristics of administrators in the digital era were at a high level. The highest mean score was found in digital citizenship, indicating that administrators were able to use technology ethically and responsibly. This was followed by systematic improvement, fostering a learning culture in the digital era, having a vision, and the lowest in professional excellence. (2) The effectiveness of academic administration was also at a high level. The highest mean score was in academic planning, followed by educational supervision, instructional management, and the lowest in school curriculum development. This suggests that academic administration was systematically managed and aligned with school goals. (3) There was a moderate positive correlation with statistical significance at the .01 level between the characteristics of administrators in the digital era and the effectiveness of academic administration. The strongest correlation was found with academic planning, followed by curriculum development, instructional management, and educational supervision. These findings indicate that

administrators with characteristics aligned with the digital era can more effectively drive academic administration in educational institutions.

Keywords: Characteristics of administrators in the digital era, Effectiveness, Academic administration

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลได้ส่งผลกระทบต่อระบบบริหารจัดการในทุกภาคส่วน รวมถึงการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของระบบการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในกระบวนการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารวิชาการที่ต้องอาศัยการจัดการฐานข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการบริหารการศึกษาช่วยให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ การพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศยังทำให้รูปแบบการจัดการศึกษามีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งในด้านการบริหารหลักสูตร การประเมินผล และการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งช่วยทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งยังช่วยให้การจัดการศึกษาสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยลดข้อจำกัดทางด้านเวลาและสถานที่ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาให้กับประชากรทุกกลุ่ม (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2559)

ในบริบทของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดการบริหารยุคดิจิทัลให้ความสำคัญกับการเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship) การพัฒนาวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ การปรับปรุงระบบบริหารจัดการให้ทันสมัย และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งเน้นให้บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาด้าน Digital Literacy และ Digital Pedagogy เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการการศึกษา (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2560) นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังต้องมีความสามารถในการบริหารความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยอาศัยการตัดสินใจที่มีข้อมูลสนับสนุน (Data-Driven Decision Making) และการพัฒนาทักษะดิจิทัลของตนเองและบุคลากรในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานและแนวทางการศึกษาในระดับสากล ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การบริหารงาน และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถแข่งขันและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนระบบบริหารสถานศึกษา แต่ยังพบว่าผู้บริหารบางส่วนขาดความพร้อมในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานวิชาการอย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีความแตกต่างด้านความสามารถในการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยตรง ปัจจัยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างของการวิจัยที่จำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้เข้าใจถึงบทบาทและความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้บริหารกับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2556) นอกจากนี้ ความสามารถของผู้บริหารในการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการบริหารวิชาการยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรและคุณภาพของการเรียนการสอน ผู้บริหารที่สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวางแผนและติดตามผลลัพธ์ของการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษาในระดับนโยบายและปฏิบัติการ

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่มีผลต่อประสิทธิผลของการบริหารวิชาการในสถานศึกษา โดยเน้นการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของสังคมดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัลของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารวิชาการสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการด้านการศึกษา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากไม่สามารถระบุจำนวนประชากรทั้งหมดได้อย่างแน่ชัด การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงอิงจากหลักการ

ทางสถิติ โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับประชากรที่ไม่ทราบขนาดแน่นอน ซึ่งพัฒนาโดย Krejcie และ Morgan (1970)

สูตรที่ใช้ในการคำนวณมีดังนี้:

$$n = \frac{Z^2 \cdot P(1 - P)}{e^2}$$

โดยที่

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

Z = ค่าคงที่จากตาราง Z สำหรับระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งเท่ากับ 1.96

P = สัดส่วนของประชากรที่คาดว่าจะมีลักษณะตรงกับที่สนใจ กำหนดไว้ที่ 0.5 เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใหญ่ที่สุดเมื่อไม่มีข้อมูลล่วงหน้า

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ กำหนดไว้ที่ ± 0.05

เมื่อแทนค่าลงในสูตรจะได้ว่า:

$$n = \frac{(1.96)^2 \cdot 0.5(1-0.5)}{(0.05)^2} = \frac{3.8416 \cdot 0.25}{0.0025} = \frac{0.9604}{0.0025} = 384.16$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิจัยครั้งนี้คือ จำนวน 385 คน (ปัดเศษขึ้น) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธี การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งชั้นตามลักษณะของบุคลากร เช่น สายงานหน้าที่หรือเขตพื้นที่ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตลักษณะและสมรรถนะเชิงบริหาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัล และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการของสถานศึกษา โดยเครื่องมือได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และนำไปคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.69 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้สำหรับใช้ในการวิจัย และทดลองใช้กับบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .900 จากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัลของบุคลากรทางการศึกษา สำนักบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าลำดับแรกคือด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ และลำดับสุดท้ายคือด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ

2. ประสิทธิภาพของการบริหารวิชาการในสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่าลำดับแรกคือด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และลำดับสุดท้ายคือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อตรวจสอบเป็นรายด้านพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการ โดยเรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลของบุคลากรทางการศึกษา สำนักบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม และสามารถนำเทคโนโลยีมาขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าลำดับแรกคือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ และลำดับสุดท้ายคือด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ทั้งนี้เพราะในบริบทของยุคดิจิทัล ผู้บริหารจำเป็นต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และต้องมีความสามารถในการปรับตัว รวมถึงการใช้เทคโนโลยีอย่างรับผิดชอบและมีจริยธรรม จึงทำให้ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลได้รับความสำคัญสูงสุด ในขณะที่ด้านการพัฒนาสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพอาจต้องใช้เวลาและทรัพยากรในการบ่มเพาะมากกว่า จึงได้รับการประเมินในระดับที่ต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานะ บุญรอด และวสันต์ชัย กากแก้ว (2565) ซึ่งศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้าน การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาคร มหาหิงค์, บุญจักรวาล รอดบำเรอ และวิราภรณ์ ส่งแสง (2565) ที่ระบุว่า

คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน, การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ, การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายดิจิทัล และ การตระหนักถึงบทบาทของพลเมืองดิจิทัล นอกจากนี้ ผลการศึกษายัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ หาญชัย เกียรติเฟื่องฟู และคณะ (2565) ที่ศึกษาความต้องการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีความต้องการพัฒนาคุณลักษณะในด้าน การมีความคิดสร้างสรรค์, การมีวิสัยทัศน์ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล

2. ระดับประสิทธิผลการบริหารวิชาการสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารมีการวางแผนงานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ มีการนิเทศ ติดตาม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสามารถบริหารจัดการทรัพยากรและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานด้านวิชาการเกิดความชัดเจน และตอบสนองต่อเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าลำดับแรกคือ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการนิเทศ การศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และลำดับสุดท้ายคือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะ การวางแผนงานด้านวิชาการเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ช่วยกำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษาอย่างมีระบบและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร โดยการวางแผนที่ดีจะนำไปสู่การนิเทศการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียนรู้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ในขณะที่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษายังมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากร เวลา และความพร้อมของบุคลากร อีกทั้งยังต้องใช้ความรู้เชิงลึกและการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย ทำให้การดำเนินงานในด้านนี้ได้รับการประเมินในระดับที่ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิชตยา ภิระบัน (2561) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับดีมาก โดยปัจจัยที่มีความสำคัญ ได้แก่ ความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู, ความใฝ่รู้และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง, ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง, และ ความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของสถานศึกษา นอกจากนี้ ผลการศึกษายัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมาลย์ ลีทอง (2563) ที่ศึกษาปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านการบริหารมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้าน การบริหารจัดการ, การพัฒนาบุคลากร, และการบริหารงบประมาณ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังพบว่า ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยงค์ ศรีโทมิ (2561) ซึ่งศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของโรงเรียน ได้แก่ การวางแผนงาน

ด้านวิชาการที่มีประสิทธิภาพ, การพัฒนาทรัพยากรบุคคล, และ การจัดการด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

3. ระดับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการสถานศึกษา สำนักบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับยุคดิจิทัล เช่น การมีวิสัยทัศน์ การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม และความสามารถในการขับเคลื่อนนวัตกรรม การศึกษา จะสามารถวางแผน พัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การบริหารวิชาการของสถานศึกษามีความก้าวหน้าและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาในยุคดิจิทัลได้ดียิ่งขึ้น เมื่อนำมาวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการ โดยเรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้เพราะแต่ละด้านต้องอาศัยวิสัยทัศน์ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูล และภาวะผู้นำแบบดิจิทัล ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบของคุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัลที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนงานวิชาการ โดยเฉพาะด้านการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตรที่ต้องใช้ความคิดเชิงระบบและการออกแบบที่ตอบโจทย์อนาคต จึงมีความสัมพันธ์ในระดับที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับด้านการนิเทศการศึกษาซึ่งมักอาศัยบทบาทของครูและผู้สอนมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิชตยา ภีระบัน (2561) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่ามี ความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งหมายความว่า การบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของสถานศึกษา และช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ผลการศึกษายัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมาลย์ ลีทอง (2563) ที่ศึกษาปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านการบริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน การบริหารจัดการ ทรัพยากร, การพัฒนาบุคลากร, และ การบริหารด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีความต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะด้านการวางแผนงานและการพัฒนาหลักสูตร ดังนั้น ผู้บริหารควรได้รับการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 พัฒนาทักษะการวางแผนงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศ เพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 เสริมความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

1.3 ส่งเสริมบทบาทผู้นำดิจิทัลที่มีจริยธรรม ใช้เทคโนโลยีอย่างรับผิดชอบ และเป็นต้นแบบในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการ จึงเสนอแนวทางการวิจัยในอนาคตดังนี้

2.1 ศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในระดับห้องเรียน เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้ของครู

2.2 ขยายการศึกษาไปยังสถานศึกษาในสังกัดอื่น เช่น เอกชน โรงเรียนขนาดเล็ก หรือระดับอาชีวศึกษา เพื่อเปรียบเทียบบริบทการบริหารในหลากหลายรูปแบบ

2.3 วิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาและทดลองใช้แนวทางหรือโมเดลการบริหารวิชาการบนพื้นฐานของคุณลักษณะผู้นำยุคดิจิทัล และประเมินผลลัพธ์เชิงระบบ

บรรณานุกรม

- ฐานะ บุญรอด และวสันต์ชัย กากแก้ว. (2565). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(3), 1137-1150.
- ธิตยา ภิระบัน. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองวิทยาคม เขต 1. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยพะเยา*.
- ในตะวัน กำหอม. (2559). *การวิจัยทางการศึกษา เล่ม 1*. วิทยาลัยทองสุข : กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ที่คอมจังหวัดมหาสารคาม.
- ประยงค์ ศรีโหม้. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2556). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- วิมาลย์ ลีทอง. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน จังหวัดสกลนคร. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*.
- สาคร มหาหงษ์, บุญจักรวาล รอดบำเรอ และวิราภรณ์ ส่งแสง. (2565). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. *วารสารครุศาสตร์ปัญญา*, 1(4), 62-75.

สุกัญญา แซ่มซอย. (2560). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หาญชัย เกียรติเฟื่องฟู, วิทยา จันทร์ศิลา และสถิรพร เขาวนชัย. (2565). ความต้องการพัฒนาคุณลักษณะในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2. *หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา* : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). *การบริหารโรงเรียนยุคดิจิทัล*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.truelookpanya.com/education/content/52232> [15 มกราคม 2568].
